

УДК 633.12:631.52

Обґрунтування методів селекції і насінництва гречки

Вільчинська, Л. А.¹, Хоменко, Т. М.², Ночвіна, О. В.²¹Подільський державний аграрно-технічний університет, вул. Шевченка, 13, м. Кам'янець-Подільський, Хмельницька область, 32300, Україна, e-mail: vilchynskal.a.@gmail.com,²Український інститут експертизи сортів рослин, вул. Генерала Родімеца, 15 м. Київ, 03041, Україна, e-mail: Tatiana_7@i.ua, elena.mikoljuk@gmail.com

Селекційна і насінницька робота з гречкою передбачає дослідження гетерозиготної популяції, генний фонд якої є стабільним комплексом, що дає генотипи з однією і тією ж самою фенотиповою картиною у нащадків. **Мета:** обґрунтувати методи селекції і насінництва гречки шляхом доборів рослин за аналізом структури популяції за зоною гілкування стебла (ЗГС) та кількістю зерен. **Методи.** Дослідження проводилися в польовій сівозміні Науково-дослідного центру «Поділля» Подільського державного аграрно-технічного університету впродовж 2015–2020 рр. Закладання дослідів, оцінку матеріалу, аналіз рослин, урожаю та якості зерна проведено відповідно до загальноприйнятої методики державного сортовипробування. **Результати.** Добір за аналізом структури популяції залежно від строків сівби у сортів 'Вікторія', 'Кам'янчанка' і перспектив-

ного сортотипа 'Тома' свідчить про те, більш широкий поліморфізм спостерігали за весняного строку у порівнянні з літнім. За умови весняного строку сівби у сортів 'Вікторія' і 'Кам'янчанка' розподіл біотипів за кількістю гілок 1-го порядку спостерігали між 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 причому основну їх частину складала на генотипи з 2 – 13, 3 – 47,5, 4 – 19,6% гілками (понад 80%). За умови літнього строку сівби основні групи біотипів зосереджено на 2, 3 за величиною ЗГС. Аналогічні результати спостерігаємо за розподілом кількості зерен у досліджуваних біотипів. Структура популяції сорту 'Кам'янчанка' свідчить про те, що генотипи із 2, 3, 4 гілками займають більшу величину популяції ніж у сорту 'Вікторія' і 82,3% урожаю формується на них. Щодо розподілу біотипів за сівби у літній період, то вона представлена в основному генотипами з 2, 3, 4 гілками, однак 7,1% припадає на біотипи з ЗГС 5. **Висновки.** Добір гетерозисної популяції селекції і насінництва гречки доцільно проводити відповідно до строків посіву (весняних або літніх), що дозволить зберегти генетичну її структуру.

Ключові слова: гречка, аналіз структури популяції, весняні і літні строки сівби, селекція, насінництво.

Ludmila Vilchynska
<https://orcid.org/0000-0001-6069-2203>
 Tetiana Khomenko
<https://orcid.org/0000-0001-9199-6664>
 Olena Nachvina
<https://orcid.org/0000-0002-6639-3260>

УДК 634.1/7:63/548.2

Застосування органічних мульчуючих матеріалів у розсаднику при вирощуванні саджанців яблуні на вегетативних підщепах

Волошина, В. В.

Дослідна станція помології ім. Л.П. Симиренка ІС НААН України, вул. Симиренка, 9, Мліїв-1, Городищенський р-н, Черкаська обл., 19512, e-mail: voloshinavarvara@ukr.net

Мета. Метою було вивчення впливу різних типів мульчі на ріст, розвиток і якість садивного матеріалу яблуні та обґрунтування їх використання в розсаднику в умовах правобережної частини західного Лісостепу України. **Методи.** Роботу виконано на основі польових, лабораторно-польових і лабораторних досліджень з використанням загальноприйнятих агрономічних, фізіологічних, анатомічних, економічних і статистичних методів одержання та обробки інформації. **Результати.** Подано результати вивчення

впливу різних типів мульчі у розсаднику на всі ростові процеси та товарність саджанців яблуні на вегетативних підщепах. Встановлено, що мульчування в розсаднику тирсою, перегноем, соломкою, торфом і в їх комбінуванні забезпечує вологість ґрунту в шарі 0-60 см (основне розміщення кореневої системи саджанців) на рівні 70-80% від НПВ і сприяє накопиченню основних елементів мінерального живлення та зниженню температури ґрунту. Сильніший приріст (7,7-23,0%) і, відповідно, вище саджанці, по відношенню до контрольних варіантів, в кінці вегетації було відзначено в комбінованих варіантах, де мульчування проводили перегноем (0,5 шару) + тирса (0,5 шару) і торфом (0,5 шару) +

Varvara Voloshyna
<https://orcid.org/0000-0003-1862-7410>